

Regeringens proposition

2006/07:77

Ersättning vid smittsamma djursjukdomar, m.m.

Prop.
2006/07:77

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 15 mars 2007

Fredrik Reinfeldt

Eskil Erlandsson
(Jordbruksdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändringar i epizootilagens (1999:657) ersättningsbestämmelser. Ändringarna syftar till att anpassa det svenska ersättningssystemet så att Sverige även fortsättningsvis kan få stöd från Europeiska gemenskapen vid ett eventuellt utbrott av en smittsam djursjukdom.

Det föreslås att kravet på att ansökan om ersättning skall göras inom sex månader tas bort. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på ansökan. Det föreslås vidare att möjligheten att lämna ersättning enligt schablon skall utvidgas till att avse ersättning för samtliga ersättningsberättigade kostnader och förluster. Vidare införs en bestämmelse om att Statens jordbruksverk skall ompröva ersättningsbeslut baserade på schabloner om beslutet överklagas. Dessutom föreslås att begreppet skyddsympning ersätts med begreppet vaccination och att det tydligt skall framgå att epizootilagens ersättningsbestämmelser skall tillämpas för sådana åtgärder som vidtas med stöd av de EG-bestämmelser som kompletteras av epizootilagen.

Slutligen lämnas förslag till ändringar av djurskyddslagen (1988:534) och lagen (2000:537) om märkning och registrering av hundar som följer av att Djurskyddsmyndigheten avvecklas och att djurskyddsfrågorna förs till Jordbruksverket.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2007.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
2	Lagtext.....	4
2.1	Förslag till lag om ändring i epizootilagen (1999:657)	4
2.2	Förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534).....	7
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:537) om märkning och registrering av hundar	10
3	Ärendet och dess beredning.....	11
4	Epizootilagstiftningen.....	12
5	EG-lagstiftning om stöd från gemenskapen vid utbrott av smittsam djursjukdom	14
6	Ändringar i epizootilagen	17
6.1	Ansökan om ersättning	17
6.2	Schabloner.....	18
6.3	Övriga frågor.....	22
7	Ändringar i djurskyddslagen och lagen om märkning och registrering av hundar	23
8	Konsekvenser	24
9	Författningskommentar	26
	Förslag till lag om ändring i epizootilagen (1999:657).....	26
Bilaga 1	Kommissionens förordning (EG) nr 349/2005 av den 28 februari 2005 om villkor för gemenskapsbidrag för nödåtgärder och bekämpning av vissa djursjukdomar som avses i rådets beslut 90/424/EEG.....	28
Bilaga 2	Lagförslag i PM om ändringar av bestämmelserna om ersättning vid smittsamma djursjukdomar.....	42
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanser	45
Bilaga 4	Lagförslag i den kompletterande promemorian	46
Bilaga 5	Lagförslag i promemorian Lagförslag som kompletterar de förslag som lämnas i promemorian Djurskydd med helhetssyn	47
Bilaga 6	Förteckning över hörda instanser	51
Bilaga 7	Lagrådsremissens lagförslag	52
Bilaga 8	Lagrådets yttrande	55
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 15 mars 2007	57
	Rättsdatablad.....	58

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2006/07:77

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i epizootilagen (1999:657)
2. lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534)
3. lag om ändring i lagen (2000:537) om märkning och registrering av hundar.

2.1 Förslag till lag om ändring i epizootilagen (1999:657)

Härigenom föreskrivs i fråga om epizootilagen (1999:657)
dels att 8 och 15–19 §§ skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 21 a §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*8 §¹

För att förebygga eller bekämpa epizootiska sjukdomar får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om

1. slakt eller annan avlivning av djur som är eller misstänks vara smittade eller kan sprida smitta,
2. slakt eller annan avlivning av andra djur,
3. oskadliggörande av döda djur, produkter av djur, andra varor, avfall och annat material som kan sprida smitta,
4. smittrening,
5. *skyddssympning* eller annan förebyggande behandling av djur,
5. *vaccination* eller annan förebyggande behandling av djur,
6. undersökning av djur och produkter av djur i kontrollsyfte,
7. djurhållning,
8. begränsningar eller andra villkor vad gäller förflyttning av fordon,
9. begränsningar eller andra villkor vad gäller transport eller annan hantering av levande och döda djur, produkter av djur, andra varor, avfall och annat material,
10. registrering eller journalföring av djurtransporter, levande och döda djur, produkter av djur och andra varor, avfall och annat material,
11. dokumentation i fråga om besök på en anläggning där djur hålls,
12. oskadliggörande av skadedjur som sprider smitta,
13. metoder för provtagning och analys,
14. skyldighet att till Jordbruksverket lämna uppgifter som kan ha betydelse för arbetet med att förebygga eller bekämpa epizootiska sjukdomar,
15. annan åtgärd som skall genomföras till följd av beslut av Europeiska kommissionen eller som annars är nödvändig.

15 §²

Staten skall ersätta den som på grund av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen drabbas av

Staten skall ersätta den som på grund av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen *eller på grund av beslut som*

¹ Senaste lydelse 2006:810.

² Senaste lydelse 2003:101.

har meddelats med stöd av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen drabbas av

1. förlust på grund av att husdjur eller andra än vilt levande djur av-livas eller dör till följd av *skydds-ympling* eller annan behandling,

2. kostnader på grund av saneringsåtgärder,

3. produktionsbortfall,

4. annan inkomstförlust än som avses i 3.

Ersättning för produktionsbortfall lämnas med femtio procent av den kostnad eller förlust som bortfallet medför. I övrigt lämnas full ersättning.

Full ersättning för produktionsbortfall lämnas vid utbrott eller vid misstanke om utbrott av sådana särskilt allvarliga epizootiska sjukdomar som anges i föreskrifter meddelade av regeringen.

1. förlust på grund av att husdjur eller andra än vilt levande djur av-livas eller dör till följd av *biverkning av vaccination* eller av annan behandling,

16 §

Ersättning enligt denna lag kan jämkas om den ersättningsberättigade uppsåtligen eller genom vårdslöshet själv har medverkat till kostnaden eller förlusten. Detsamma gäller om den ersättningsberättigade vägrar att rätta sig efter en föreskrift eller ett beslut som har meddelats med stöd av lagen.

Ersättning enligt denna lag kan jämkas om den ersättningsberättigade uppsåtligen eller genom vårdslöshet själv har medverkat till kostnaden eller förlusten. Detsamma gäller om den ersättningsberättigade vägrar att rätta sig efter en föreskrift eller ett beslut som har meddelats med stöd av lagen *eller ett beslut som har meddelats med stöd av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen.*

17 §³

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att

1. ersättning inte lämnas för kontrollåtgärder eller förebyggande åtgärder som vidtas enligt lagen eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter,

2. till grund för ersättning för sådan förlust eller kostnad som anges i 15 § första stycket 1 eller 2 skall läggas ett visst högsta värde på djur eller annan egendom som skall ersättas,

3. ersättning *för kostnad eller förlust med anledning av saneringsåtgärder eller produktionsbortfall* får lämnas enligt viss

1. ersättning inte lämnas för kontrollåtgärder eller förebyggande åtgärder som vidtas enligt lagen eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter *eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen,*

3. ersättning *enligt 15 §* får lämnas enligt viss angiven schablon.

³ Senaste lydelse 2003:101.

18 §

Den som har deltagit i förebyggande åtgärder eller bekämpning enligt denna lag har rätt till ersättning av staten för arbete och tidsspillan samt för resa och uppehålle.

Den som har ställt lokal eller utrustning till förfogande för de ändamål som anges i första stycket har rätt till ersättning av staten för sina kostnader och för förlorad avkastning eller nytta.

Den som har deltagit i förebyggande åtgärder eller bekämpning enligt denna lag *eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen* har rätt till ersättning av staten för arbete och tidsspillan samt för resa och uppehålle.

19 §

Ansökan om ersättning skall göras hos Jordbruksverket inom sex månader från den dag då anspråket uppkom. Görs inte ansökan inom den angivna tiden är rätten till ersättning förlorad, om det inte finns särskilda skäl.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på ansökan om ersättning och om tidsfrister för en sådan ansökan.

21 a §

Vid överklagande av ersättningsbeslut som fattats med stöd av bestämmelserna om schablon i 17 § skall Jordbruksverket snarast ompröva beslutet om överklagandet inte skall avvisas enligt 24 § förvaltningslagen (1986:223).

Ett överklagande förfaller, om Jordbruksverket ändrar beslutet såsom den klagande begär. Om Jordbruksverket ändrar beslutet på annat sätt än den klagande begär, skall överklagandet anses omfatta det nya beslutet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

2. I fråga om ersättningsanspråk som har uppkommit före den 1 juli 2007 tillämpas 17 § 3 och 19 § i dess äldre lydelse.

2.2 Förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534)

Prop. 2006/07:77

Häriigenom föreskrivs i fråga om djurskyddslagen (1988:534)¹

dels att i 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 12 a, 14, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 23, 25, 25 b, 25 c och 25 d §§ skall uttrycket "regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten" bytas ut mot "regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer",

dels att i 19 a § skall uttrycket "regeringen eller, om regeringen bestämmer det, Djurskyddsmyndigheten" bytas ut mot "regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer",

dels att i övergångsbestämmelsen till lagen (2006:809) om ändring av nämnda lag skall uttrycket "regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten" bytas ut mot "regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer",

dels att 20, 24, 24 a och 38 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 §²

Vid verksamhet som avses i 19 a § skall det finnas

1. av *Djurskyddsmyndigheten* godkänd föreståndare som ansvarar för verksamheten,

1. föreståndare som ansvarar för verksamheten *och som har godkänts av den myndighet som regeringen bestämmer,*

2. veterinär som ger råd och anvisningar om hur verksamheten skall bedrivas och som bistår vid behandling av djuren, och

3. för verksamheten tillräckligt stor personal som har den utbildning och kompetens som behövs för verksamheten.

Föreståndaren och veterinären skall se till att verksamheten bedrivs enligt denna lag och enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Regeringen eller, *efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten* får meddela ytterligare föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om vad som skall gälla för föreståndare och veterinär och om den utbildning och kompetens som personalen skall ha.

Regeringen eller *den myndighet som regeringen bestämmer* får meddela ytterligare föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om vad som skall gälla för föreståndare och veterinär och om den utbildning och kompetens som personalen skall ha.

¹ Lagen omtryckt 2003:1077.

Senaste lydelse av

3 § 2005:1226

12 § 2006:809

16 § 2005:338

19 a § 2005:1226

21 § 2005:1226

² Senaste lydelse 2005:1226.

22 § 2005:1226

23 § 2005:1226

25 § 2006:809

25 b 2006:809

25 c § 2006:809

25 d § 2006:809.

Offentlig kontroll av efterlevnaden av denna lag, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna utövas av *Djurskyddsmyndigheten*, länsstyrelserna, andra statliga myndigheter och kommunerna i enlighet med vad regeringen bestämmer.

En kommuns offentliga kontroll skall fullgöras av den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Nämnden skall ha tillgång till djurskyddsutbildad personal i den omfattning som behövs för att nämnden skall kunna fullgöra sina uppgifter på ett tillfredsställande sätt.

24 a §⁴

Djurskyddsmyndigheten och, i fråga om länet, länsstyrelsen samordnar övriga kontrollmyndigheters verksamhet och lämnar vid behov råd och hjälp i denna verksamhet.

De kontrollmyndigheter som regeringen bestämmer samordnar övriga kontrollmyndigheters verksamhet och lämnar vid behov råd och hjälp i denna verksamhet.

Den myndighet som utövar offentlig kontroll skall genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

38 §⁵

Beslut av en kommunal nämnd enligt denna lag, enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får överklagas hos länsstyrelsen.

Beslut, som en statlig förvaltningsmyndighet i särskilt fall meddelat enligt lagen, enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen, får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

³ Senaste lydelse 2006:809.

⁴ Senaste lydelse 2006:809.

⁵ Senaste lydelse 2006:809.

Andra beslut av *Djurskyddsmyndigheten eller någon annan* statlig förvaltningsmyndighet får överklagas hos regeringen.

Andra beslut av *en* statlig förvaltningsmyndighet får överklagas hos regeringen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:537) om märkning och registrering av hundar

Prop. 2006/07:77

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2000:537) om märkning och registrering av hundar¹

dels att i 4 § ordet ”Djurskyddsmyndigheten” skall bytas ut mot ”Statens jordbruksverk”,

dels att i 5 och 11 §§ ordet ”Djurskyddsmyndigheten” skall bytas ut mot ”Jordbruksverket”.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

¹ Senaste lydelse av
4 § 2003:53
5 § 2003:53
11 § 2003:53.

Ersättning vid utbrott av smittsamma djursjukdomar

Inom Europeiska gemenskapen (EG) finns bestämmelser om att medlemsstaterna har rätt till ekonomiskt stöd för åtgärder i samband med bekämpning av vissa smittsamma djursjukdomar. År 2005 antog kommissionen vissa villkor för sådant stöd från gemenskapen, kommissionens förordning (EG) nr 349/2005 av den 28 februari 2005 om villkor för gemenskapsbidrag för nödåtgärder och bekämpning av vissa djursjukdomar som avses i rådets beslut 90/424/EEG, EUT L 55, 1.3.2005, s. 12 (Celex 32005R0349), *bilaga 1*. För att Sverige skall uppfylla villkoren måste vissa svenska bestämmelser om rutiner vid ersättning vid epizootiska sjukdomar ändras. Regeringen gav därför i en skrivelse den 2 mars 2006 Statens jordbruksverk i uppdrag att lämna förslag till de ändringar i epizootilagen (1999:657) och annan berörd lagstiftning som behövs för att Sverige skall kunna få ersättning från gemenskapen vid ett eventuellt utbrott av smittsam djursjukdom. Jordbruksverket har den 22 augusti 2006 inkommit med en redovisning av uppdraget (dnr Jo2006/2098).

Epizootilagen kompletterar ett flertal EG-förordningar. I huvudsak har lagen anpassats till EG-förordningarna genom lagen (2006:810) om ändring i epizootilagen (1999:657), (prop. 2005/06:128, bet. 2005/06: MJU23, rskr. 2005/06:357). Vissa ytterligare anpassningar till EG-förordningarna bör dock göras vad avser epizootilagens ersättningsbestämmelser.

Inom Jordbruksdepartementet har på grundval av Jordbruksverkets redovisning utarbetats en departementspromemoria (dnr Jo2006/2637) med förslag på ändringar i epizootilagen och epizootiförordningen. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Jordbruksdepartementet (dnr Jo2006/2637). I denna proposition behandlas promemorians lagförslag.

Vad avser förslaget om omprövning vid överklagande av ersättningsbeslut fattade med stöd av schablon har Kammarrätten i Jönköpings län, Statens jordbruksverk och Lantbrukarnas Riksförbund getts tillfälle att lämna synpunkter på det lagförslag som finns i *bilaga 4* (nedan kallad kompletterande promemorian).

Avveckling av Djurskyddsmyndigheten

Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1, utgiftsområde 23 s. 50) att Djurskyddsmyndigheten skall avvecklas från och med den 1 juli 2007 och att verksamhetsområdet djurskydd skall inordnas under Jordbruksverket. Jordbruksdepartementet har låtit genomföra en analys av bl.a. formen för en överflyttning av Djurskyddsmyndighetens verksamhet till Jordbruksverket, annan statlig myndighet eller annan huvudman. Analysen presenterades den 14 december 2006 i

promemorian Djurskydd med helhetssyn (dnr Jo2006/3300). Inom Jordbruksdepartementet har utarbetats en promemoria ”Lagförslag som kompletterar de förslag som lämnas i promemorian Djurskydd med helhetssyn” med de förslag till ändring av djurskyddslagen (1988:534) och lagen (2000:537) om märkning och registrering av hundar som följer av promemorians förslag (dnr Jo2006/3300). Lagförslagen finns i *bilaga 5*. Berörda myndigheter och organisationer har fått tillfälle att lämna synpunkter på den analys och de förslag som lämnas i promemorian Djurskydd med helhetssyn samt på de förslag till konsekvensändringar i djurskyddslagen och lagen om märkning och registrering av hundar som följer av en avveckling. En förteckning över de myndigheter och organisationer som beretts tillfälle att lämna synpunkter finns i *bilaga 6*. Synpunkter har lämnats muntligen vid en hearing den 17 januari 2007 eller skriftligen till Jordbruksdepartementet. En utskrift av vad som förekom vid hearingen samt en sammanställning av de synpunkter som har inkommit vid hearingen och genom de skriftliga synpunkterna finns tillgängliga i Jordbruksdepartementet (dnr Jo2006/3300).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 1 februari 2007 att inhämta Lagrådets yttrande över de förslag till lag om ändring av epizootilagen (1999:657) som finns i *bilaga 7*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 8*. Regeringen har i propositionen följt Lagrådets förslag. Synpunkterna behandlas i avsnitten 6.2 och 9.

De föreslagna ändringarna i djurskyddslagen (1988:534) och lagen (2000:537) om märkning och registrering av hundar är enbart en anpassning till att ansvaret för djurskyddsfrågor förs över från Djurskyddsmyndigheten till Jordbruksverket. Ändringarna har sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

4 Epizootilagstiftningen

Epizootilagen (1999:657) innehåller bestämmelser om förebyggande åtgärder och bekämpning av epizootiska sjukdomar. Med epizootisk sjukdom förstås allmänfarliga djursjukdomar som kan spridas genom smitta bland djur eller från djur till människa. Allmänfarliga djursjukdomar är sådana sjukdomar som kan utgöra ett allvarligt hot mot människors eller djurs hälsa eller medföra stora ekonomiska förluster för samhället. Sjukdomarna finns normalt inte i landet och samhällets åtgärder med anledning av ett sjukdomsutbrott syftar till att befria landet från sjukdomarna. De sjukdomar som omfattas av lagen anges i verkställighetsföreskrifter som meddelas av Jordbruksverket. För närvarande anges 32 sådana sjukdomar i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1999:102) om epizootiska sjukdomar. Sjukdomarna som omfattas av lagen är dels sådana sjukdomar för vilka EG har tvingande bekämpningslagstiftning, såsom mul- och klövsjuka, svinpest och aviär influensa, dels vissa ytterligare sjukdomar som Sverige har valt att

bekämpa, t.ex. paratuberkulos hos nötkreatur och Aujeszkys sjukdom hos svin. Prop. 2006/07:77

I lagen finns bl.a. bestämmelser om enskilds ansvar och anmälningsplikt. Den som har anledning att misstänka att en epizootisk sjukdom har drabbat djur i hans vård skall, enligt 2 §, omedelbart anmäla detta till en veterinär. I 3 § stadgas bl.a. att veterinären är skyldig att omedelbart göra en undersökning och i övrigt göra vad som är nödvändigt för att förhindra att smitta sprids. I lagen finns även bestämmelser om anmälingsskyldighet för veterinärer eller annan som i sitt yrke kommer i kontakt med djur eller produkter av djur och som har anledning att misstänka att ett fall av epizootisk sjukdom har inträffat.

Lagen innehåller vidare bestämmelser om vilka åtgärder som skall vidtas vid misstanke om smitta och vid bekräftad smitta. Det handlar bl.a. om att förbjuda besök och transporter till och från det område där sjukdomsfallet inträffat och om andra begränsningar i hanteringen av djur och varor. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får även meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om slakt eller annan avlivning av djur, oskadliggörande av döda djur eller material som kan sprida smitta, smittrening, skyddsympning och undersökning av djur i kontrollsyfte.

Det finns också bestämmelser i epizootilagen om ersättning till enskild för förlust och kostnader som uppkommer med anledning av föreskrifter och beslut enligt lagen. I lagen finns även bestämmelser om offentlig kontroll samt straffbestämmelser.

Enligt epizootiförordningen (1999:659) är det Jordbruksverket som leder och samordnar de förebyggande åtgärderna och bekämpningen enligt epizootilagen. Jordbruksverket får meddela föreskrifter som anges i epizootilagen och anställa veterinärer som skall medverka vid bekämpning av sjukdomarna. Det är också Jordbruksverket som beslutar om ersättning enligt epizootilagen.

Epizootilagens ersättningsbestämmelser

I 15 § epizootilagen stadgas att staten skall ersätta den som på grund av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen drabbas av förlust på grund av att husdjur eller andra än vilt levande djur avlivs eller dör till följd av skyddsympning eller annan behandling, kostnader på grund av saneringsåtgärder, produktionsbortfall och annan inkomstförlust. Ersättning för produktionsbortfall lämnas med 50 procent medan ersättningen för andra förluster och kostnader lämnas med 100 procent. Regeringen har dock möjlighet att föreskriva om full ersättning för produktionsbortfall för vissa särskilt allvarliga sjukdomar. Enligt epizootiförordningen utgår full ersättning för produktionsbortfall vid utbrott eller vid misstanke om utbrott av sjukdomarna afrikansk svinpest, klassisk svinpest, mul- och klövsjuka, vesikulär svinsjuka (SVD) samt sjukdomar i gruppen transmissibel spongiform encefalopati (TSE). Ersättningen kan jämkas om den ersättningsberättigade uppsåtligen eller genom vårdslöshet själv har medverkat till kostnaden eller förlusten. Detsamma gäller om den ersättningsberättigade vägrar att rätta sig efter en föreskrift eller ett beslut som har meddelats med stöd av lagen. Enligt

19 § epizootilagen skall ansökan om ersättning göras hos Jordbruksverket inom sex månader från den dag då anspråket uppkom. Görs inte ansökan inom den angivna tiden har rätten till ersättning gått förlorad, om det inte finns särskilda skäl. I 17 § bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att föreskriva att ersättning inte lämnas för kontrollåtgärder eller förebyggande åtgärder, att till grund för ersättning skall läggas ett visst högsta värde på djur eller annan egendom som skall ersättas och att ersättning för kostnad eller förlust med anledning av saneringsåtgärder eller produktionsbortfall får lämnas enligt viss angiven schablon.

5 EG-lagstiftning om stöd från gemenskapen vid utbrott av smittsam djursjukdom

Grunderna för gemenskapens finansiella stöd till medlemsstaterna för bekämpning av vissa djursjukdomar fastställs i rådets beslut 90/424/EEG av den 26 juni 1990 om utgifter inom veterinärområdet, EGT L 224, 18.8.1990, s. 19 (Celex 31990D0424). Mer detaljerade bestämmelser om stöd till medlemsstaterna för bekämpning av smittsamma djursjukdomar finns i kommissionens förordning (EG) nr 349/2005 av den 28 februari 2005 om villkor för gemenskapsbidrag för nödåtgärder och bekämpning av vissa djursjukdomar som avses i rådets beslut 90/424/EEG.

I rådets beslut 90/424/EEG anges att medlemsstaterna kan erhålla stöd för bekämpning av mul- och klövsjuka samt vissa andra uppräknade sjukdomar. Bland de sjukdomar som räknas upp finns boskapspest, bluetongue och aviär influensa. För att en medlemsstat skall få finansiellt stöd av gemenskapen för bekämpning av sjukdomen krävs enligt artikel 3.2 i beslutet att medlemsstaten vidtar vissa åtgärder, såsom att isolera platsen där misstanke om sjukdomen uppstår samt omedelbart efter bekräftelse av sjukdomen avliva och destruera djur som är angripna eller smittade, destruera annat smittat material, sanera, upprätta skyddszoner, vidta andra lämpliga åtgärder för att förhindra risken för smittspridning samt snabbt utge skälig kompensation till djurägarna. Vad gäller mul- och klövsjuka och aviär influensa skall medlemsstaterna vidta de bekämpningsåtgärder som anges i rådets direktiv 2003/85/EG av den 29 september 2003 om gemenskapsåtgärder för bekämpning av mul- och klövsjuka, om upphävande av direktiv 85/511/EEG och besluten 89/531/EEG och 91/665/EEG samt om ändring av direktiv 92/46/EEG, EUT L 306, 22.11.2003, s. 1 (Celex 32003L0085) respektive rådets direktiv 2005/94/EG av den 20 december 2005 om gemenskapsåtgärder för bekämpning av aviär influensa och om upphävande av direktiv 92/40/EEG, EUT L 10, 14.1.2006, s. 16 (Celex 32005L0094).

Medlemsstaterna kan få finansiellt stöd från gemenskapen för utbetalning av snabb och skälig kompensation till djurägare som tvingats till obligatorisk avlivning av djur eller obligatorisk destruktion av ägg. Med snabb och skälig kompensation avses utbetalning inom 90 dagar efter avlivningen av djuren med ett belopp som motsvarar marknadspriset. Ersättning kan även lämnas för bl.a. driftskostnader i samband

med obligatorisk avlivning av djur samt för rengöring och desinficering av lokaler eller utrustning. Prop. 2006/07:77

Stödbelopp

För att gemenskapen skall lämna finansiellt stöd måste det totala beloppet för åtgärden uppgå till minst 10 000 euro. Ersättning lämnas med 50 procent av medlemsstaternas kostnader för att kompensera ägarna för avlivning, destruktionskostnader av djur och djurprodukter, för rengöring, insektsbekämpning och desinficering av anläggningar och redskap samt för destruktionskostnader av smittat foder och smittade redskap. Ersättning kan även lämnas med 100 procent av kostnaden för vaccin och med 50 procent av kostnaderna för vaccinationen i de fall det har beslutats om vaccination.

Vad gäller bekämpning av mul- och klövsjuka lämnas ersättning med 60 procent av medlemsstatens kostnader för kompensation till ägarna för avlivning och destruktionskostnader av djur, destruktionskostnader av mjölk, rengöring och desinficering av anläggningar, destruktionskostnader av smittat foder och smittade redskap som inte kan saneras samt förluster som bönderna åsamkas till följd av de restriktioner som införs på handeln med avelsdjur och djur för uppfödning till följd av nödvaccination. Ersättning med 60 procent lämnas även för transport av avlivade djur till destruktionsanläggningar och varje annan åtgärd som är nödvändig för att bekämpa sjukdomsutbrottet.

Vid beräkningen av stödet till medlemsstaten använder sig gemenskapen av ett enhetspris per djur eller produkt. Enhetspriset räknas ut genom att den totala ersättningen som har utgått till djurägarna för berörda djur eller produkter divideras med antalet berörda djur eller produkter. Kommissionen har fastställt maximivärden som enhetspriset inte får överstiga. Det får t.ex. inte överstiga 900 euro per avlivat nötkreatur, 125 euro per avlivat svin, 2,20 euro per avlivad värphöna eller 0,04 euro per destruerat konsumtionsägg. Maximivärdena kan dock under vissa förutsättningar vara högre.

Rapporteringskrav och ansökan

För att en medlemsstat skall erhålla stöd från gemenskapen måste medlemsstaten även lämna vissa uppgifter. Senast 30 dagar efter bekräftelsen av det första utbrottet skall kommissionen underrättas om vilka djur- eller produktkategorier som berörs samt vilka marknadspriser som gäller för de olika kategorierna. Senast 2 månader efter bekräftelsen och därefter varannan månad skall medlemsstaten elektroniskt redovisa antal avlivade djur per kategori, antal ägg som destruerats och totalt kompensationsbelopp som har beviljats per kategori. Senast 3 månader efter första bekräftelsen och därefter varannan månad skall medlemsstaten redovisa de belopp som har utbetalats för bl.a. avlivning av djur, transport och destruktionskostnader av slaktkroppar. För att erhålla finansiellt stöd från gemenskapen måste medlemsstaten vidare göra en officiell ansökan om stöd hos gemenskapen.

I de fall kompensation till djurägaren för djurvärde och ägg sker efter tidsfristen på 90 dagar från avlivningen av djuren eller destruktionsen av äggen minskas de stödberättigade kostnaderna enligt följande.

Dag för utbetalning räknat från avlivningen av djuren eller destruktionsen av äggen	Minskning av stöd
Dag 91-105	25 procent
Dag 106-120	50 procent
Dag 121-135	75 procent
Dag 135 och framåt	100 procent

Kommissionen kan tillämpa andra beräkningsgrunder för en minskning av stödet om medlemsstaterna kan påvisa objektiva och välgrundade skäl för detta.

Även i de fall en medlemsstat inte levererar uppgifter och dokument i rätt tid reduceras ersättningen.

Utbetalning och revision

Medlemsstaterna måste kunna verifiera kostnaderna om kommissionen så begär. I bilaga V till förordningen finns långtgående krav på att medlemsstaten skall kunna visa att utbetalningar har gjorts samt kunna tillhandahålla avlivningsbeslut, handlingar som visar djurets vikt på slakteri och djurägarens bokföringsmaterial i original.

Medlemsstaterna skall vidare i enlighet med nationella bestämmelser vidta åtgärder för att

- säkra att de sjukdomsbekämpande åtgärder som finansieras verkligen genomförs, och att detta sker enligt gällande regler,
- förhindra och ingripa mot oegentligheter,
- återkräva de belopp som förlorats till följd av oegentligheter eller försumlighet,
- sörja för att de djurägare som tvingas till obligatorisk avlivning av djur eller destruktion av ägg får snabb och skälig kompensation, och
- på förhand fastställa villkoren för användning och offentliga inköp av stödberättigande tjänster och utrustning som krävs för att hantera en kris, bl.a. för avlivning av djur, destruktion av slaktkroppar, ägg och produkter, samt rengöring och desinficering, i syfte att uppnå en sund finansiell förvaltning av medlemsstaternas egna kostnader.

6.1 Ansökan om ersättning

Regeringens förslag: Kravet på att ansökan om ersättning skall göras inom sex månader tas bort.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva om att ersättning skall lämnas efter ansökan och om tidsfrister för en sådan ansökan.

Promemorians förslag: Överensstämmer i princip med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De remissinstanser som särskilt har yttrat sig i frågan är positiva till att kravet på att framställa ersättningsanspråk inom sex månader tas bort och att det därmed öppnas upp för att ersättning kan lämnas utan föregående ansökan. *Lantbrukarnas Riksförbund* (LRF), till vars yttrande flera remissinstanser har anslutit sig, anser att marknadsmässig ersättning utan föregående ansökan bör utbetalas inom 60 dagar för avlivade djur och destruerade ägg. För övriga anspråk menar LRF att det är rimligt att behålla kravet på ansökan. LRF och *Svenska Ägg* menar att det är viktigt att Jordbruksverkets fastställande av tidsfrister anpassas till varje specifikt fall. *Livsmedelsverket* understryker vikten av att det tydligt framgår av Jordbruksverkets kommande föreskrifter när den enskilde är skyldig att ansöka om ersättning respektive när det är Jordbruksverket som, utan föregående ansökan, beslutar om ersättning. *Kammarrätten i Jönköping* efterlyser en analys av om frågan ligger inom ramen för 8:13 regeringsformen.

Skälen för regeringens förslag: För att en medlemsstat skall ha rätt till finansiellt stöd från gemenskapen vid fall av epizootisk sjukdom krävs att djurägarna får snabb och skälig ersättning från staten. Som framgår av avsnitt 5 innebär snabb och skälig ersättning att medlemsstaten måste betala ut marknadsmässig ersättning för avlivade djur inom 90 dagar från det att djuren avlivades. Enligt epizootilagen skall staten lämna full ersättning till den som på grund av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen drabbas av förlust på grund av att djur avlivas. För att få ersättning måste dock den skadelidande ansöka om det. Ansökan skall göras hos Jordbruksverket senast sex månader från det att rätten till ersättning uppstod. Om ansökan inte har inkommit inom denna tid har rätten till ersättning förfallit om det inte finns särskilda skäl. Det finns inga bestämmelser om när Jordbruksverket skall betala ut ersättningen. Enligt Jordbruksverket sker dock utbetalningen så snart som möjligt. Verket har som mål att beslut om ersättning för djurens värde skall fattas inom 14 dagar från det att ansökan inkom till verket och att utbetalningen skall göras inom 28 dagar från det att ansökan inkom.

Eftersom djurägaren inte behöver ansöka om ersättning förrän efter sex månader är det med dagens bestämmelser omöjligt för Sverige att uppfylla EG:s bestämmelser om snabb och skälig ersättning. De svenska bestämmelserna om ersättning enligt epizootilagen måste därför ändras.

Några tungt vägande skäl för att i lag mer detaljerat reglera förutsättningarna för erhållande av ersättning finns inte idag. Bestämmelsen i epizootilagen om att ansökan om ersättning skall göras hos Jordbruksverket inom sex månader från det att anspråket uppkom bör därför upphävas.

Merparten av de övriga medlemsstaterna har inte ersättningssystem med krav på att de drabbade djurägarna skall ansöka om ersättning för att erhålla kompensation. Myndigheterna i dessa länder betalar istället ut ersättningen på eget initiativ. Kravet på att djurägaren skall ansöka om ersättning innebär ett extra och tidskrävande moment i hanteringen av ersättningsärendena. De länder som inte har krav på ansökan har således enklare att leva upp till kraven i EG-förordningen på snabb och skäligen ersättning. Regeringen delar den bedömning som gjorts i promemorian, och som även stöds av remissinstanserna, om att det bör finnas en möjlighet att lämna ersättning enligt epizootilagen utan föregående ansökning, om så bedöms lämpligt när hänsyn tagits även till andra aspekter än tiden för hanteringen av ersättningsärendena. Vid denna bedömning bör särskilt beaktas hur ett sådant system skall hanteras förvaltningsrättsligt och hur ersättningens storlek skall bestämmas.

För närvarande finns det i Sverige inte något system för utbetalning av här aktuella ersättningar utan föregående ansökan. För att Sverige skall kunna erhålla stöd från gemenskapen är det därför nu nödvändigt att föreskriva om en kortare ansökningstid än de sex månader som idag anges i epizootilagen för, i vart fall, ersättningar avseende avlivade djur och destruerade ägg. Jordbruksverket har i sin redovisning funnit att ansökningstiden bör vara 60 dagar för ersättning för djurvärde och destruerade ägg, åtminstone för de sjukdomar som tas upp i rådets beslut 90/424/EEG. Jordbruksverket anser inte att ansökningstiderna för övriga anspråk bör ändras eftersom det kan vara svårt för djurägaren att överblicka sina kostnader inom en så kort tidsram. *LRF* anser att för enkelhetens skull bör samma ersättningsprincip gälla för samtliga sjukdomar som omfattas av epizootilagen. Det bör således inte göras skillnad på de sjukdomar som finns upptagna i rådets beslut 90/424/EEG och övriga sjukdomar som omfattas av lagen. Regeringen finner att vid utformningen av föreskrifter rörande krav på ansökningar måste ett viktigt ingångsvärde vara att bestämmelserna skall vara såväl tydliga som enkla att tillämpa.

Det bedöms som mest lämpligt att den myndighet som beslutar och utbetalar ersättningen, dvs. Jordbruksverket, även föreskriver om krav på ansökan och om de tidsfrister som bör gälla för ansökningar om ersättning. Lagtekniskt föreslås detta lösas genom att det i epizootilagen, enligt 8:7 punkterna 1 och 3 regeringsformen, förs in ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om krav på ansökan och om ansökningsfrister.

6.2 Schabloner

Regeringens förslag: Möjligheten att lämna ersättning enligt schablon skall utvidgas till att avse ersättning för samtliga ersättningsberättigade kostnader och förluster.

Vid överklagande av ersättningsbeslut som har fattats med stöd av bestämmelserna om schablon skall Jordbruksverket snarast ompröva beslutet. Överklagandet förfaller om Jordbruksverket ändrar beslutet såsom den klagande begär.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens lagförslag. I promemorian föreslås dock inte någon bestämmelse om omprövning av ersättningsbeslut som har fattats med stöd av schablon. I promemorian finns även förslag på ändringar i epizootiförordningen. Där föreslås att rätten att lämna ersättning för avlivade djur enligt schablon skall begränsas till stora utbrott samt att ersättning enligt schablon inte skall kunna lämnas för sådan annan inkomstförlust som avses i 15 § första stycket 4 epizootilagen.

Kompletterande promemorians förslag. Överensstämmer med regeringens förslag om omprövning av beslut.

Remissinstanserna: De remissinstanser som särskilt yttrat sig över förslaget tillstyrker förslaget att utöka möjligheten att tillämpa schabloner. *Länsstyrelsen i Södermanlands län* anser dock att rätten att använda sig av schabloner inte bör vara begränsad till större utbrott. Det bör enligt länsstyrelsen vara upp till Jordbruksverket att föreskriva om vid vilka utbrott detta skall gälla. Flera remissinstanser, däribland *Länsstyrelsen i Västra Götalands län*, *LRF* och *Svenska Ägg* efterfrågar ett förtydligande av uttrycket ”större utbrott”. *LRF* och *Svenska Ägg* understryker dock vikten av att djurens livvärde beaktas även vid tillämpning av schabloner. Länsstyrelsen i Södermanlands län har vidare vissa lagtekniska synpunkter.

Jordbruksverket uppger att vid ett system där ersättning lämnas utan ansökan kan verket inte veta vilka kostnader eller förluster som uppkommer i det enskilda fallet, varför schabloner kommer att behöva användas för att fastställa ersättning för sanering och produktionsbortfall. *LRF* anför att tillämpning av schabloner även för andra kostnader än djurvärdet medför minskad administration men att det samtidigt riskerar att slå snett mot enskilda djurägare och menar att det är viktigt att de faktiska kostnaderna så långt möjligt bildar underlag vid slutreglering av ersättning till en drabbad djurägare.

Avseende den föreslagna omprövningsbestämmelsen har *Kammarrätten i Jönköping* och *LRF* inte haft några erinringar. Jordbruksverket har påpekat att omprövningen endast bör omfatta den del av ett ersättningsbeslut som grundas på schablon.

Skälen för regeringens förslag: Ersättningsärenden enligt epizootilagen hanteras normalt enligt principen om individuell prövning. Det finns dock en möjlighet för regeringen eller Jordbruksverket att besluta om tillämpning av schabloner för att fastställa produktionsbortfall och saneringskostnader. Enligt förarbetena till epizootilagen (prop. 1998/99:88 s. 28 f) är syftet med schabloner att få en snabb och enkel hantering av de ersättningsärenden som rör de mest frekventa sjukdomarna. Avsikten är inte att generellt ändra nivån på ersättningen i förhållande till en individuell prövning. Det framgår vidare av propositionen att en djurägare som anser att schablonberäkningen medför en för honom alltför ogynnsam ersättningsnivå kan, enligt allmänna förvalt-

ningsregler, begära en omprövning av ersättningsbeslutet. Vid en sådan omprövning sker en ordinär, individuell prövning.

Det har ännu inte varit aktuellt att tillämpa sådana schabloner men Jordbruksverket bedömer att det vid ett större utbrott av epizootisk sjukdom kommer att bli nödvändigt. Ett förfarande som innebär utbetalning av ersättning utan föregående ansökan förutsätter vidare, såsom Jordbruksverket anför, en ökad användning av schabloner vad avser ersättning för sanering och produktionsbortfall. Såsom *LRF* anför innebär en tillämpning av schabloner minskad administration men det finns även viss risk för att det kan slå snett mot enskilda djurägare. Variationen bland de svenska djurhållarna är stora varför det kan vara svårt att hitta jämförbara ersättningsfall för fastställandet av schabloner. Detta måste naturligtvis beaktas i den samlade bedömning av om ersättning kan lämnas utan föregående ansökan.

Ersättning för avlivade djur eller djur som dött till följd av biverkning av vaccination eller annan behandling eller för slaktkroppar som har destruerats till följd av EG-bestämmelser baseras på en värdering av djuren eller slaktkropparna. Vid värderingen av ett djur skall hänsyn tas till djurets slaktvärde och till det livvärde djuret kan ha utöver slaktvärdet. Vid uppskattning av livvärdet skall särskilt avseende fästas vid djurets produktionsförmåga, ålder och avelsvärde. Sådana värderingar görs huvudsakligen av värderingsmän som utses av Jordbruksverket efter förslag från länsstyrelsen.

Regeringen bedömer för närvarande att utgångspunkten även i framtiden bör vara att ersättning för avlivade djur normalt bör baseras på individuell prövning. Detta oavsett om Sverige har ett ersättningssystem som bygger på ansökningar eller på att ersättningen betalas ut på Jordbruksverkets initiativ. Det kan dock finnas skäl att avvika från denna huvudprincip. Exempelvis kan det vid ett större utbrott uppstå brist på värderingsmän, vilket kan leda till att värderingen av varje enskilt avlivat djur inte kan avslutas inom rimlig tid från det att djuret avlivades. I sådana fall bör det vara möjligt att använda sig av schabloner för att få en snabb och enkel hantering av ärenden om ersättning för djur som avlivats eller dött till följd av biverkningar av vaccination eller annan behandling.

Dagens bemyndigande i epizootilagen bör därför utvidgas så att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om schablonisering för samtliga kostnader. Det är inte möjligt att nu förutse storleken och arten av framtida utbrott. Möjligheten att använda schablon bör därför inte begränsas i lag. Regeringen bör dock i epizootiförordningen närmare ange när Jordbruksverket får använda sig av schabloner för att fastställa ersättningen för avlivade djur. Det måste överlämnas till Jordbruksverket att besluta om förutsättningarna för att tillgripa schablonisering föreligger, t.ex. om det är fråga om ett större utbrott. Det förtjänar att anmärkas att andra medlemsstater i Europeiska unionen, som har betalat ersättning till drabbade djurägare baserat på schabloner, har erhållit finansiellt stöd från gemenskapen.

Det bör också anmärkas att en vidgad rätt att besluta om ersättning baserad på schabloner i och för sig även omfattar sådan annan inkomstförlust som avses i 15 § första stycket 4 epizootilagen. Denna ersättningsgrund avser inkomstförluster som inte följer av den verksamhet som djurägaren bedriver. Det som avses är sådan inkomstförlust

som uppstår till följd av annat arbete och som inte kan utföras på grund av att ett område har spärrats av. Ett exempel är den förlust som djurägarens familjemedlemmar drabbas av när de på grund av en spärrförklaring inte får lämna fastigheten för att åka till sina arbetsplatser. Sådan inkomstförlust saknar koppling till den verksamhet som djurägaren bedriver och den varierar betydligt från fall till fall. Annan inkomstförlust är således till sin natur sådan att den vanligen inte passar för schablonisering.

Lagrådet har kommenterat möjligheten att lämna ersättning enligt schablon. *Lagrådet* hänvisar till vad som ovan anförts om rätt till omprövning och anmärker att vid en domstolsprövning av ett överklagande av ett ersättningsbeslut baserat på schablon torde rätten till ersättning bestämmas utifrån en bedömning av skadan i det enskilda fallet. *Lagrådet* hänvisar vidare till att enligt 27 § förvaltningslagen (1986:223) är beslutsmyndigheten skyldig att ompröva ett ersättningsbeslut. Enligt bestämmelsen skall den myndighet som meddelat beslut i första instans ändra beslutet om den finner att det är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning om det kan ske snabbt och enkelt och utan att det blir till nackdel för någon enskild part. Skyldigheten gäller även om beslutet överklagas. *Lagrådet* anser att det bör klargöras vad som gäller för en sådan omprövning i de fall där det ursprungliga beslutet utgår från ersättning enligt schablon. Om rätten till omprövning i samband med överklagande av beslut baserade på schabloner är mer omfattande än vad som följer av 27 § förvaltningslagen krävs det, enligt *Lagrådet*, en uttrycklig bestämmelse om detta.

Den som har beviljats ersättning enligt schablon har alltid möjlighet att begära omprövning av beslutet. En sådan omprövning skall inte begränsas till en bedömning av om beslutet är uppenbart oriktigt (jfr RÅ 1996 ref. 51). Jordbruksverket skall vid omprövningen, i den mån detta yrkas, pröva frågan om rätt till ersättning utifrån de verkliga förhållandena, dvs. utan att tillämpa schablonen.

Om den ersättningsberättigade däremot väljer att överklaga beslutet följer av 27 § förvaltningslagen att Jordbruksverket endast skall ändra beslutet om det är uppenbart oriktigt. Den egentliga prövningen av rätten till ersättning baserad på de verkliga förhållandena kan i dessa fall komma att göras först i länsrätten. Genom ett krav på en mer omfattande omprövning även i samband med överklagande av beslut baserade på schabloner säkerställs att länsrätten inte som första instans behöver bestämma ersättningen utifrån de verkliga förhållandena. Detta är bättre förenligt med instansordningsprincipen. Därigenom förhindras också att ärenden i vilka det inte föreligger tvist förs upp till domstol. Regeringen anser därför att det bör införas en bestämmelse i epizootilagen om omprövning vid överklagande av ersättningsbeslut baserade på schabloner. Regeringen instämmer i Jordbruksverkets bedömning att behovet av en skyldighet att i samband med ett överklagande ompröva beslutet fullt ut endast föreligger avseende ersättning grundad på schablon och inte övriga delar av ett ersättningsbeslut. Regeringen avser därför att i förordning föreskriva att separata beslut skall fattas i fråga om schablonersättning respektive annan ersättning.

Regeringen vill i detta sammanhang påpeka att naturligtvis bör Jordbruksverket besluta om ersättning baserad på individuell prövning

första gången myndigheten tar ställning i ersättningsfrågan om det redan då finns indikationer på att ersättning enligt schablon slår fel jämfört med den verkliga skadan.

Prop. 2006/07:77

6.3 Övriga frågor

Regeringens förslag: Begreppet skyddsympning skall ersättas med begreppet vaccination.

Epizootilagens ersättningsbestämmelser skall tillämpas för sådana åtgärder som vidtas med stöd av de EG-bestämmelser som kompletteras av epizootilagen.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De fåtal remissinstanser som särskilt har yttrat sig över förslaget att ersätta begreppet skyddsympning med vaccination har inte haft något att invända mot det. Ingen remissinstans har särskilt yttrat sig över förslaget om att ersättningsbestämmelserna skall tillämpas för sådana åtgärder som vidtas med stöd av de EG-bestämmelser som kompletteras av epizootilagen.

Skälen för regeringens förslag

Vaccination

I epizootilagen finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att besluta om skyddsympning eller annan förebyggande behandling av djur. En djurägare har även rätt till ersättning för djur som har dött till följd av skyddsympning. Med skyddsympning avses en metod att förstärka ett djurs skydd mot ett smittämne genom att utsätta djuret för smittämnet i fråga. Metoden utvecklades för över hundra år sedan och dödsfall till följd av skyddsympning förekom. Skyddsympning är idag ett föråldrat begrepp och en föråldrad metod som har kommit att ersättas av vaccination med kommersiellt framtagna vacciner. Skyddsvaccination med moderna vacciner är både säkrare och effektivare än tidigare skyddsympningar. I sällsynta fall förekommer dock biverkningar som i värsta fall kan leda till att djur dör eller måste avlivas. Regeringen delar bedömningen i promemorian om att det är lämpligt att byta ut det föråldrade begreppet skyddsympning mot begreppet vaccination. Vidare bör det tydliggöras att eventuella dödsfall efter vaccination är en följd av biverkningar.

EG-bestämmelser som kompletteras av epizootilagen

Den 1 juli 2006 trädde lagändringar i epizootilagen i kraft som bl.a. innebär att lagen kompletterar de EG-bestämmelser som har samma syfte som lagen och som faller inom tillämpningsområdet för lagen (prop. 2005/06:128, bet. 2005/06:MJU23, rskr. 2005/06:357). Ett flertal bestämmelser, bl.a. om offentlig kontroll och överklagande, ändrades på så

sätt att det tydligt framgår att de görs tillämpliga på de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen. Prop. 2006/07:77

Regeringen har i Tillkännagivande (2006:1038) om de EG-bestämmelser som kompletteras av epizootilagen (1999:657) gett till känna de bestämmelser i EG:s grundförordningar som kompletteras av epizootilagens bestämmelser. Bland dessa EG-förordningar finns Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 av den 22 maj 2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati, EGT L 147, 31.5.2001, s. 1 (Celex 32001R0999). Förordningen reglerar bl.a. bekämpning av TSE-sjukdomar. I artiklarna 12 och 13 i förordningen finns bestämmelser om avlivning och destruktion av misstänkt respektive bekräftat smittade djur och djurprodukter. Av artikel 13.4 framgår vidare att ägarna utan dröjsmål skall ersättas för förlusten. Den ersättning som lämnas vid ett misstänkt eller inträffat fall av en TSE-sjukdom utbetalas med stöd av bestämmelserna i epizootilagen. För tydlighets skull bör det dock klarare framgå att lagens ersättningsbestämmelser även är tillämpliga för sådana åtgärder som vidtas med stöd av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen.

7 Ändringar i djurskyddslagen och lagen om märkning och registrering av hundar

Regeringens förslag: Regeringen skall bestämma vilken eller vilka centrala myndigheter som meddelar föreskrifter eller fattar beslut enligt djurskyddslagen samt vilka statliga myndigheter som, vid sidan av länsstyrelserna, utövar offentlig kontroll över djurskyddslagstiftningen. Regeringen skall föreskriva om vilka kontrollmyndigheter som samordnar övriga kontrollmyndigheters verksamhet.

I lagen om märkning och registrering av hundar skall ordet Djurskyddsmyndigheten bytas ut mot Jordbruksverket.

Promemorians förslag: Förslagen i promemorian ”Lagförslag som kompletterar de förslag som lämnas i promemorian Djurskydd med helhetssyn” överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Samtliga hörda, som särskilt yttrat sig om lagförslagen vid hearingen eller skriftligen, har tillstyrkt förslagen eller inte haft någon erinran mot dem.

Skälen för regeringens förslag: I budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1, utgiftsområde 23 s. 50) aviserar regeringen att Djurskyddsmyndigheten kommer att avvecklas från den 1 juli 2007 och att verksamhetsområdet djurskydd skall inordnas under Jordbruksverket. Regeringen har denna dag, med förbehåll för riksdagens beslut, uppdragit åt Jordbruksverket att vidta de åtgärder som behövs för att inordna den djurskyddsverksamhet som bedrivs av Djurskyddsmyndigheten i Jordbruksverket fr.o.m. den 1 juli 2007. Vidare skall de djurförsöksetiska nämnderna inordnas i Jordbruksverket.

En överflyttning av djurskyddsverksamhet från Djurskyddsmyndigheten till Jordbruksverket föranleder vissa följdändringar i djurskyddslagen (1988:534) och lagen (2000:537) om märkning och registrering av hundar.

Djurskyddslagen är i stora delar utformad som en ramlag. I lagen finns grundläggande bestämmelser om hur djur skall hållas och skötas. Mer detaljerade och specificerade bestämmelser finns i djurskyddsförordningen (1988:539) och i myndighetsföreskrifter. I lagen finns således en mängd bemyndiganden för regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten att meddela föreskrifter eller fatta beslut i enskilda fall. I lagen utpekas även Djurskyddsmyndigheten som kontrollmyndighet. Med hänsyn till djurskyddslagens struktur är det inte nödvändigt att i lagen peka ut en specifik myndighet. Regeringen bedömer att det är mer ändamålsenligt att frågan om vilken eller vilka centrala statliga myndigheter som skall meddela föreskrifter, fatta beslut eller utöva kontroll regleras på förordningsnivå. Djurskyddslagen bör därför ändras så att det lämnas öppet för regeringen att besluta om vilken eller vilka centrala myndigheter som meddelar föreskrifter eller fattar beslut enligt lagen. Det finns inte heller behov av att i lagen specificera vilka statliga myndigheter som, jämte länsstyrelserna, är kontrollmyndigheter. Till följd av att kontrollmyndigheterna inte kommer att pekas ut bör regeringen bemyndigas föreskriva om vilka myndigheter som skall samordna övriga kontrollmyndigheters verksamhet och lämna råd och hjälp i denna verksamhet. Det bör anmärkas att regeringen inte har för avsikt att ändra på det samordnande ansvar som länsstyrelserna idag har enligt djurskyddslagen.

Djurskyddsmyndigheten utpekas även i lagen om märkning och registrering av hundar. De berörda bestämmelserna avser bl.a. uppgifter om vilka myndigheter som har rätt att ta del av registeruppgifter och om personuppgiftsansvarig myndighet. Detta är uppgifter av sådan karaktär att en myndighet, i det här fallet Jordbruksverket, bör pekas ut direkt i lag.

8 Konsekvenser

Det huvudsakliga syftet med de föreslagna ändringarna i epizootilagen är att försäkra att Sverige även i fortsättningen blir berättigat till stöd från Europeiska gemenskapen vid utbrott av epizootiska sjukdomar. Konsekvensen av att inte ändra ersättningsbestämmelserna är att staten kan gå miste om ersättning från gemenskapen. Förslagen förväntas inte leda till några ökade kostnader för staten eller för andra inblandade aktörer.

De föreslagna ändringarna i epizootilagen innebär vidare att det blir möjligt att helt eller till viss del utbetala ersättning till djurägare vid epizootiska sjukdomar utan föregående ansökan. Ett sådant förfarande skulle innebära en regelförenkling och minska den administrativa bördan för djurägarna. Förslagen innebär även att regeringen eller, efter regeringens bemyndigande Jordbruksverket, ges möjlighet att besluta om tidsfrister för ansökan. Det finns ingen anledning att befara att ett införande av kortare tidsfrister för ansökan om ersättning, än de sex

månader som gäller idag, skulle leda till att någon berörd djurägare går miste om ersättning. Prop. 2006/07:77

Förslag till lag om ändring i epizootilagen (1999:657)

8 §

Ändringen i *punkten 5*, som har kommenterats i avsnitt 6.3, innebär att det föråldrade begreppet skyddsympning bytts ut mot begreppet vaccination. Någon ändring i sak är inte avsedd.

15 §

Ändringarna har kommenterats i avsnitt 6.3.

I *första stycket* har tillagts att staten även skall kompensera den som har drabbats av förlust på grund av beslut som har meddelats med stöd av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen.

I *första stycket 1* har begreppet ”dör till följd av skyddsympning” bytts ut mot ”dör till följd av biverkning av vaccination”. Någon ändring i sak är inte avsedd.

16 §

I paragrafen har lagts till att ersättning kan jämkas om den ersättningsberättigade vägrar att rätta sig efter ett beslut som har meddelats med stöd av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen.

17 §

I *punkten 1* har lagts till att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att ersättning inte lämnas för kontrollåtgärder eller förebyggande åtgärder som vidtas med stöd av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen.

I *punkten 3*, som har kommenterats i avsnitt 6.2, har bemyndigandet att meddela föreskrifter om schabloner utvidgats till att avse ersättning för samtliga ersättningsberättigade kostnader och förluster. I enlighet med *Lagrådets* förslag har det tydliggjorts att det enbart är ersättning enligt 15 § som kan beräknas med stöd av schabloner.

18 §

I *första stycket* har lagts till att den som har deltagit i förebyggande åtgärder eller bekämpning enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen har rätt till ersättning av staten.

19 §

Ändringen innebär att kravet på att ansökan om ersättning skall göras inom sex månader tas bort. Istället bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om ansökan om ersättning och om tidsfrister för sådan ansökan.

21 a §

Paragrafen, som är ny, har kommenterats i avsnitt 6.2. Paragrafen är utformad efter mall från 6 kap. 6 § taxeringslagen (1990:324).

Bestämmelsen avser enbart ersättningsbeslut som Jordbruksverket har fattat med stöd av schabloner. Enligt *första stycket* skall Jordbruksverket, efter att ha gjort sedvanlig rättidsprövning, snarast ompröva sitt beslut. Vid omprövningen skall verket göra en individuell bedömning av den skada som klaganden har lidit. Att omprövningen skall ske snarast får inte medföra att Jordbruksverket underlåter att företa den utredning som behövs för att få ett gott beslutsunderlag. *Andra stycket* motsvarar 28 § förvaltningslagen (1986:223).

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Övergångsbestämmelsen innebär att äldre bestämmelser gäller vad avser rätten till ersättning enligt schablon och krav på ansökan för ersättningsanspråk som har uppkommit före den 1 juli 2007 men som då ännu inte har slutligt reglerats. Detta innebär bl.a. att för ersättningsanspråk som uppkommit före ikraftträdandet gäller en ansökningstid på sex månader oavsett om myndighetsföreskrifter efter den 1 juli 2007 föreskriver en kortare ansökningstid. Bestämmelsen har tillkommit på inrådan av *Lagrådet*.

Kommissionens förordning (EG) nr 349/2005 av den 28 februari 2005 om villkor för gemenskapsbidrag för nödåtgärder och bekämpning av vissa djursjukdomar som avses i rådets beslut 90/424/EEG

Prop. 2006/07:77
Bilaga 1

Lagförslag i PM om ändringar av bestämmelserna om ersättning vid smittsamma djursjukdomar

Prop. 2006/07:77
Bilaga 2

Förslag till lag om ändring i epizootilagen (1999:657)

Härigenom föreskrivs i fråga om epizootilagen (1999:657)

dels att 19 § skall upphöra att gälla

dels att 8 och 15–18 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹

För att förebygga eller bekämpa epizootiska sjukdomar får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om

1. slakt eller annan avlivning av djur som är eller misstänks vara smittade eller kan sprida smitta,
2. slakt eller annan avlivning av andra djur,
3. oskadliggörande av döda djur, produkter av djur, andra varor, avfall och annat material som kan sprida smitta,
4. smittrening,
5. skyddssympning eller annan förebyggande behandling av djur,
5. *vaccination* eller annan förebyggande behandling av djur,
6. undersökning av djur och produkter av djur i kontrollsyfte,
7. djurhållning,
8. begränsningar eller andra villkor vad gäller förflyttning av fordon,
9. begränsningar eller andra villkor vad gäller transport eller annan hantering av levande och döda djur, produkter av djur, andra varor, avfall och annat material,
10. registrering eller journalföring av djurtransporter, levande och döda djur, produkter av djur och andra varor, avfall och annat material,
11. dokumentation i fråga om besök på en anläggning där djur hålls,
12. oskadliggörande av skadedjur som sprider smitta,
13. metoder för provtagning och analys,
14. skyldighet att till Jordbruksverket lämna uppgifter som kan ha betydelse för arbetet med att förebygga eller bekämpa epizootiska sjukdomar,
15. annan åtgärd som skall genomföras till följd av beslut av Europeiska kommissionen eller som annars är nödvändig.

15 §²

Staten skall ersätta den som på grund av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen drabbas av

Staten skall ersätta den som på grund av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen *eller på grund av beslut som har meddelats med stöd av de EG-*

¹ Senaste lydelse 2006:810.

² Senaste lydelse 2003:101.

bestämmelser som kompletteras av lagen drabbas av

Prop. 2006/07:77
Bilaga 2

1. förlust på grund av att husdjur eller andra än vilt levande djur avlivs eller dör till följd av *skyddssympning* eller annan behandling,

2. kostnader på grund av saneringsåtgärder,

3. produktionsbortfall,

4. annan inkomstförlust än som avses i 3.

Ersättning för produktionsbortfall lämnas med femtio procent av den kostnad eller förlust som bortfallet medför. I övrigt lämnas full ersättning.

Full ersättning för produktionsbortfall lämnas vid utbrott eller vid misstanke om utbrott av sådana särskilt allvarliga epizootiska sjukdomar som anges i föreskrifter meddelade av regeringen.

1. förlust på grund av att husdjur eller andra än vilt levande djur avlivs eller dör till följd av *biverkning av vaccination* eller av annan behandling,

16 §

Ersättning enligt denna lag kan jämkas om den ersättningsberättigade uppsåtligen eller genom vårdslöshet själv har medverkat till kostnaden eller förlusten. Detsamma gäller om den ersättningsberättigade vägrar att rätta sig efter en föreskrift eller ett beslut som har meddelats med stöd av lagen.

Ersättning enligt denna lag kan jämkas om den ersättningsberättigade uppsåtligen eller genom vårdslöshet själv har medverkat till kostnaden eller förlusten. Detsamma gäller om den ersättningsberättigade vägrar att rätta sig efter en föreskrift eller ett beslut som har meddelats med stöd av *lagen eller ett beslut som har meddelats med stöd av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen*.

17 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att

1. ersättning inte lämnas för kontrollåtgärder eller förebyggande åtgärder som vidtas enligt lagen eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter,

2. till grund för ersättning för sådan förlust eller kostnad som anges i 15 § första stycket 1 eller 2 skall läggas ett visst högsta värde på djur eller annan egendom som skall ersättas,

3. ersättning *för kostnad eller förlust med anledning av saneringsåtgärder eller produktionsbortfall* får lämnas enligt viss angiven schablon.

1. ersättning inte lämnas för kontrollåtgärder eller förebyggande åtgärder som vidtas enligt lagen eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter *eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen*,

3. ersättning får lämnas enligt viss angiven schablon.

Den som har deltagit i förebyggande åtgärder eller bekämpning enligt denna lag har rätt till ersättning av staten för arbete och tidsspillan samt för resa och uppehälle.

Den som har deltagit i förebyggande åtgärder eller bekämpning enligt denna lag *eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen* har rätt till ersättning av staten för arbete och tidsspillan samt för resa och uppehälle.

Den som har ställt lokal eller utrustning till förfogande för de ändamål som anges i första stycket har rätt till ersättning av staten för sina kostnader och för förlorad avkastning eller nytta.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

Förteckning över remissinstanser

Prop. 2006/07:77
Bilaga 3

Efter remiss har yttranden över PM om ändringar av bestämmelserna om ersättning vid smittsamma djursjukdomar avgetts av Kammarrätten i Jönköping, Kommerskollegium, Statskontoret, Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Länsstyrelsen i Jönköpings län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Södermanlands län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Statens jordbruksverk, Statens veterinärmedicinska anstalt, Veterinära ansvarsnämnden, Livsmedels-ekonomiska institutet, Livsmedelsverket, Lantbrukarnas Riksförbund, Svenska Ägg, Svensk Fågel Service AB, Svensk Mjölk, Svenska djurhälsovården, Sveriges Veterinärförbund samt Veterinärer i Sverige.

Sveriges lantbruksuniversitet, Sveriges Kommuner och Landsting, Förbundet Sveriges småbrukare, Kött- och charkföretagen, Svenska fåravelsförbundet, Sveriges grisproducenter samt Swedish Meats har avstått från att yttra sig.

Förslag till lag om ändring i epizootilagen (1999:657)

Härigenom föreskrivs att det i epizootilagen (1999:657) skall införas en ny paragraf, 21 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

21 a §

Vid överklagande av ersättningsbeslut som fattats med stöd av schablon skall Jordbruksverket snarast ompröva beslutet om det inte skall avvisas enligt 24 § förvaltningslagen (1986:223).

Ett överklagande förfaller, om Jordbruksverket ändrar beslutet såsom den klagande begär. Om Jordbruksverket ändrar beslutet på annat sätt än den klagande begär, skall överklagandet anses omfatta det nya beslutet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

Lagförslag i promemorian Lagförslag som kompletterar de förslag som lämnas i promemorian Djurskydd med helhetssyn

Prop. 2006/07:77
Bilaga 5

Förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534)

Härigenom föreskrivs i fråga om djurskyddslagen (1988:534)¹ dels att i 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 12 a, 14, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 23, 25, 25 b, 25 c och 25 d §§ samt i övergångsbestämmelsen till lagen (2006:809) om ändringar i djurskyddslagen (1988:534) skall uttrycket ”regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten” bytas ut mot ”regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer”.

dels att i 19 a § skall uttrycket ”regeringen eller, om regeringen bestämmer det, Djurskyddsmyndigheten” bytas ut mot ”regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer”.

dels att 20, 24, 24 a och 38 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 §²

Vid verksamhet som avses i 19 a § skall det finnas

1. av Djurskyddsmyndigheten godkänd föreståndare som ansvarar för verksamheten,	1. föreståndare som ansvarar för verksamheten och som har godkänts av den myndighet som regeringen bestämmer,
2. veterinär som ger råd och anvisningar om hur verksamheten skall bedrivas och som bistår vid behandling av djuren, och	
3. för verksamheten tillräckligt stor personal som har den utbildning och kompetens som behövs för verksamheten.	

Föreståndaren och veterinären skall se till att verksamheten bedrivs enligt denna lag och enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Djurskyddsmyndigheten får meddela ytterligare föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om vad som skall gälla för föreståndare och veterinär och om den utbildning

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om vad som skall gälla för föreståndare och veterinär och om den utbildning och kompetens som

¹ Lagen omtryckt 2003:1077.

Senaste lydelse av

3 § 2005:1226

12 § 2006:809

16 § 2005:338

19 a § 2005:1226

21 § 2005:1226

² Senaste lydelse 2005:1226.

22 § 2005:1226

23 § 2005:1226

25 § 2006:809

25 b 2006:809

25 c § 2006:809

25 d § 2006:809.

och kompetens som personalen skall ha.
personalen skall ha.

Prop. 2006/07:77
Bilaga 5

24 §³

Offentlig kontroll av efterlevnaden av denna lag, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna utövas av Djurskyddsmyndigheten, länsstyrelserna, andra statliga myndigheter och kommunerna i enlighet med vad regeringen bestämmer.

Offentlig kontroll av efterlevnaden av denna lag, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna utövas av länsstyrelserna, andra statliga myndigheter och kommunerna i enlighet med vad regeringen bestämmer.

En kommuns offentliga kontroll skall fullgöras av den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Nämnden skall ha tillgång till djurskyddsutbildad personal i den omfattning som behövs för att nämnden skall kunna fullgöra sina uppgifter på ett tillfredsställande sätt.

24 a §⁴

Djurskyddsmyndigheten och, i fråga om länet, länsstyrelsen samordnar övriga kontrollmyndigheters verksamhet och lämnar vid behov råd och hjälp i denna verksamhet.

De kontrollmyndigheter som regeringen bestämmer samordnar övriga kontrollmyndigheters verksamhet och lämnar vid behov råd och hjälp i denna verksamhet.

Den myndighet som utövar offentlig kontroll skall genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.

38 §⁵

Beslut av en kommunal nämnd enligt denna lag, enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen får överklagas hos länsstyrelsen.

Beslut, som en statlig förvaltningsmyndighet i särskilt fall meddelat enligt lagen, enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen, får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

³ Senaste lydelse 2006:809.

⁴ Senaste lydelse 2006:809.

⁵ Senaste lydelse 2006:809.

Andra beslut av Djurskyddsmyndigheten eller någon annan statlig förvaltningsmyndighet får överklagas hos regeringen.

Andra beslut av en statlig förvaltningsmyndighet får överklagas hos regeringen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

Förslag till lag om ändring i lagen (2000:537) om märkning och registrering av hundar

Prop. 2006/07:77
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2000:537) om märkning och registrering av hundar¹

dels att i 4 § ordet ”Djurskyddsmyndigheten” skall bytas ut mot ”Statens jordbruksverk”,

dels att i 5 och 11 §§ ordet ”Djurskyddsmyndigheten” skall bytas ut mot ”Jordbruksverket”.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

¹ Senaste lydelse av
4 § 2003:53
5 § 2003:53
11 § 2003:53.

Förteckning över hörda instanser

Prop. 2006/07:77
Bilaga 6

Synpunkter på den analys och de förslag som lämnas i promemorian Djurskydd med helhetssyn samt på förslagen i promemorian Lagförslag som kompletterar de förslag som lämnas i promemorian Djurskydd med helhetssyn har lämnats muntligen vid den anordnade hearingen eller skriftligen av Svea hovrätt, Rikspolisstyrelsen, Försvarsmakten, Läkemedelsverket, Statskontoret, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Västra Götaland, Vetenskapsrådet, Stockholms universitet, Karolinska institutet, Uppsala universitet, Sahlgrenska akademien vid Göteborgs universitet, Umeå universitet, Statens jordbruksverk, Djurskyddsmyndigheten, Statens veterinärmedicinska anstalt, Livsmedelsverket, Kemikalieinspektionen, Sveriges lantbruksuniversitet, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Skara kommun, Sveriges Kommuner och Landsting, Lantbrukarnas Riksförbund, Djurens Rätt, Djurskyddet Sverige, Nationella Stiftelsen för Hästhållningens Främjande, SACO-S föreningen vid Djurskyddsmyndigheten, Svenska Hästavelsförbundet, Svenska Ridsportförbundet, Svenska Travsportens Centralförbund, Svenska Russavelsföreningen, Svenska Kennelklubben, Sveriges Kattklubbars Riksförbund, Zoobranschens Riksförbund, Svenska Jägareförbundet, Svenska Djurhälsovården, Svenska Russavelsföreningen, Djurskyddsinspektörernas Riksförening, Sveriges Veterinärförbund, Veterinärer i Sverige, Läkemedelsindustriföreningen, Sveriges Pälsdjursuppfödare Riksförbund, Svenska Ägg, Svensk Fågel, Svensk Mjolk, Sveriges Grisproducenter, Astra Zeneca AB samt Bo Algers och Lars Audell.

Hovrätten över Skåne och Blekinge, Kammarrätten i Göteborg, Kammarrätten i Sundsvall, Riksrevisionen, Lunds universitet, Värmdö kommun, Höörs kommun, Söderköpings kommun, Falkenbergs kommun, Gävle kommun, Östersunds kommun, Svensk Galopp, Jägarnas Riksförbund, Kött och charkföretagen, Sveriges Nötköttsproducenter och Swedish har avstått från att yttra sig.

Förslag till lag om ändring i epizootilagen (1999:657)

Härigenom föreskrivs att 8 och 15–19 §§ epizootilagen (1999:657) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹

För att förebygga eller bekämpa epizootiska sjukdomar får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om

1. slakt eller annan avlivning av djur som är eller misstänks vara smittade eller kan sprida smitta,
2. slakt eller annan avlivning av andra djur,
3. oskadliggörande av döda djur, produkter av djur, andra varor, avfall och annat material som kan sprida smitta,
4. smittrening,
5. skyddssympning eller annan förebyggande behandling av djur,
5. *vaccination* eller annan förebyggande behandling av djur,
6. undersökning av djur och produkter av djur i kontrollsyfte,
7. djurhållning,
8. begränsningar eller andra villkor vad gäller förflyttning av fordon,
9. begränsningar eller andra villkor vad gäller transport eller annan hantering av levande och döda djur, produkter av djur, andra varor, avfall och annat material,
10. registrering eller journalföring av djurtransporter, levande och döda djur, produkter av djur och andra varor, avfall och annat material,
11. dokumentation i fråga om besök på en anläggning där djur hålls,
12. oskadliggörande av skadedjur som sprider smitta,
13. metoder för provtagning och analys,
14. skyldighet att till Jordbruksverket lämna uppgifter som kan ha betydelse för arbetet med att förebygga eller bekämpa epizootiska sjukdomar,
15. annan åtgärd som skall genomföras till följd av beslut av Europeiska kommissionen eller som annars är nödvändig.

15 §²

Staten skall ersätta den som på grund av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen drabbas av

Staten skall ersätta den som på grund av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen *eller på grund av beslut som har meddelats med stöd av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen* drabbas av

¹ Senaste lydelse 2006:810.

² Senaste lydelse 2003:101.

1. förlust på grund av att husdjur eller andra än vilt levande djur avlivas eller dör till följd av *skyddsympning* eller annan behandling,

2. kostnader på grund av saneringsåtgärder,

3. produktionsbortfall,

4. annan inkomstförlust än som avses i 3.

Ersättning för produktionsbortfall lämnas med femtio procent av den kostnad eller förlust som bortfallet medför. I övrigt lämnas full ersättning.

Full ersättning för produktionsbortfall lämnas vid utbrott eller vid misstanke om utbrott av sådana särskilt allvarliga epizootiska sjukdomar som anges i föreskrifter meddelade av regeringen.

1. förlust på grund av att husdjur eller andra än vilt levande djur avlivas eller dör till följd av *biverkning av vaccination* eller av annan behandling,

16 §

Ersättning enligt denna lag kan jämkas om den ersättningsberättigade uppsåtligen eller genom vårdslöshet själv har medverkat till kostnaden eller förlusten. Detsamma gäller om den ersättningsberättigade vägrar att rätta sig efter en föreskrift eller ett beslut som har meddelats med stöd av lagen.

Ersättning enligt denna lag kan jämkas om den ersättningsberättigade uppsåtligen eller genom vårdslöshet själv har medverkat till kostnaden eller förlusten. Detsamma gäller om den ersättningsberättigade vägrar att rätta sig efter en föreskrift eller ett beslut som har meddelats med stöd av lagen *eller ett beslut som har meddelats med stöd av de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen.*

17 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att

1. ersättning inte lämnas för kontrollåtgärder eller förebyggande åtgärder som vidtas enligt lagen eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter,

1. ersättning inte lämnas för kontrollåtgärder eller förebyggande åtgärder som vidtas enligt lagen eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter *eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen,*

2. till grund för ersättning för sådan förlust eller kostnad som anges i 15 § första stycket 1 eller 2 skall läggas ett visst högsta värde på djur eller annan egendom som skall ersättas,

3. ersättning *för kostnad eller förlust med anledning av saneringsåtgärder eller produktionsbortfall* får lämnas enligt viss angiven schablon.

3. ersättning får lämnas enligt viss angiven schablon.

18 §

Den som har deltagit i förebyggande åtgärder eller bekämpning

Den som har deltagit i förebyggande åtgärder eller bekämpning

enligt denna lag har rätt till ersättning av staten för arbete och tidsspillan samt för resa och uppehålle.

Den som har ställt lokal eller utrustning till förfogande för de ändamål som anges i första stycket har rätt till ersättning av staten för sina kostnader och för förlorad avkastning eller nytta.

enligt denna lag *eller enligt de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen* har rätt till ersättning av staten för arbete och tidsspillan samt för resa och uppehålle.

Prop. 2006/07:77
Bilaga 7

19 §

Ansökan om ersättning skall göras hos Jordbruksverket inom sex månader från den dag då anspråket uppkom. Görs inte ansökan inom den angivna tiden är rätten till ersättning förlorad, om det inte finns särskilda skäl.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på ansökan om ersättning och om tidsfrister för en sådan ansökan.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2007-02-22

Närvarande: f.d. regeringsrådet Bengt-Åke Nilsson, regeringsrådet Stefan Ersson och justitierådet Lars Dahllöf.

Ersättning vid smittsamma djursjukdomar

Enligt en lagrådsremiss den 1 februari 2007 (Jordbruksdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i epizootilagen (1999:657).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Kristina Ohlsson.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

I remissen föreslås vissa ändringar i epizootilagens ersättningssystem i syfte att Sverige även fortsättningsvis skall kunna få stöd av EU vid utbrott av smittsam djursjukdom.

Bemyndigandet i 17 §

Bemyndigandet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att föreskriva att ersättning får lämnas enligt viss angiven schablon är i gällande lag begränsat till att avse ersättning för kostnad eller förlust med anledning av saneringsåtgärder eller produktionsbortfall.

Enligt förslaget är bemyndigandet generellt och någon avgränsning görs inte. Lagrådet antar att bemyndigandet är avsett att gälla endast ersättning enligt 15 § och inte t.ex. ersättning enligt 18 § i lagen. Avgränsningen av bemyndigandet bör, enligt Lagrådets mening, klart framgå av lagen.

Frågor om ersättning

Möjligheten att lämna ersättning enligt schablon vidgas väsentligt enligt förslaget. Det har dock framhållits (prop. 1998/99:88 s. 28 f. och remissen s. 14) att det förhållandet att ersättning betalas ut enligt schablon inte hindrar den skadelidande att, enligt de allmänna bestämmelser som gäller inom förvaltningsrätten, få beslutet om ersättning omprövat. Vid en sådan prövning, sägs det vidare, bestäms ersättningen utifrån en bedömning av skadan i det enskilda fallet.

Av 21 § första stycket följer att även beslut om ersättning enligt schablon får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Vid domstolsprövningen

torde rätten till ersättning bestämmas utifrån en individuell bedömning av den skada som den klagande har lidit.

Prop. 2006/07:77
Bilaga 8

Beslutsmyndigheten är också skyldig, enligt 27 § förvaltningslagen (1986:223), att, t.ex. i samband med överklagande, ompröva ett ersättningsbeslut. Vad som gäller för en sådan omprövning, i fall där det ursprungliga ersättningsbeslutet utgår från ersättning enligt schablon, bör klargöras.

Om man avser en mer omfattande omprövningsskyldighet för beslutsmyndigheten än vad som följer av förvaltningslagen (t.ex. liknande den 4 kap. 7 § taxeringslagen) krävs en uttrycklig bestämmelse om detta i lagen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Enligt förslaget skall lagen träda i kraft den 1 juli 2007. Förslaget innehåller inga övergångsbestämmelser.

Med hänsyn till att området för att lämna ersättning enligt schablon utvidgas och att kraven på ansökan om ersättning ändras bör det, enligt Lagrådets mening, genom en övergångsbestämmelse klargöras vilka bestämmelser som är tillämpliga i fråga om ersättningsanspråk som uppkommit före den 1 juli 2007 men som då ännu inte slutgiltigt reglerats.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 15 mars 2007

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, statsråden Olofsson, Ask, Husmark Pehrsson, Leijonborg, Odenberg, Larsson, Erlandsson, Carlgren, Hägglund, Björklund, Littorin, Borg, Malmström, Sabuni, Billström, Adelsohn Liljeroth, Tolgfors

Föredragande: statsrådet Erlandsson

Regeringen beslutar proposition 2006/07:77 Ersättning vid smittsamma djursjukdomar, m.m.

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
Lag om ändring i epizootilagen (1999:657)	8, 15, 17, och 19 §§	
Lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534)	3, 4, 6–8, 10–12 a, 14–18, 19 a–24 a, 25 och 25 b–25 d §§	
Lag (2000:537) om märkning och registrering av hundar	5 §	